

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobkyně **A. T.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.2.2011, č. j. MSK 181508/2010, o **příspěvek na péči**,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15.2.2011, č. j. MSK 181508/2010 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I.

[1] Žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na péči, poněvadž nebyla uznána osobou, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je závislá na pomoc jiné fyzické osoby.

[2] Krajský úřad Moravskoslezského kraje, co by právní předchůdce žalovaného (srovnej zákon č. 73/2011 Sb.) napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně ze dne 18.10.2010 a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 29.9.2010, č.j. 78260/2010/OOA. Odvolací orgán na základě posouzení stupně závislosti posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s pracovištěm v Ostravě, dle které nebyla žalobkyně osobu závislou na pomoc jiné fyzické osoby, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnost, dospěl k závěru, že nebyly u žadatelky splněny podmínky pro přiznání příspěvku na péči. Zdůraznil, že při stavu, kdy posuzování zdravotního stavu žadatele pro účely příspěvku na péči a následně stanovení stupně závislosti je plně v kompetenci lékaře lékařské posudkové služby příslušného úřadu práce i posudkové komise MPSV ČR, je správní orgán vázán jejich stanoviskem. K námitkám uvedeným v odvolání, týkajících se schopností žadatelky vykonávat jednotlivé úkony o vlastní osobu a soběstačnosti, žalovaný uvedl, že tyto byly předmětem jednání PK MPSV, která došla k závěru, že účastnice řízení netrpí demencí, ani jinou smyslovou vadou, je schopna samostatné chůze, nejsou obrny končetin, některé úkony lze provádět v sedě.

II.

[3] Žalobkyně v žalobě uvedla, že trpí chronickým zánětem žil, nemůže chodit, není schopna pracovat, nespí, je neustále unavená z bolestí. Diagnóza byla stanovena již v jejích šestnácti letech z důvodu těhotenství a porodu. V současné době se o ní stará manžel přes svá onemocnění. V důsledku svého onemocnění nezvládá dlouho stát, proto nemůže vařit, nemůže umývat nádobí, může vykonávat jen to, co se dá v sedě. Žalobní body lze konkretizovat takto:

1. nebylo provedeno vyšetření jejího zdravotního stavu při jednání komise a vůbec v celém řízení,
2. zdravotní stav z medicínského hlediska byl nesprávně posouzen,
3. komise s nevypořádala se všemi relevantními skutečnostmi a nevycházela ze všech relevantních lékařských zpráv.

V konečném návrhu uvedla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný k žalobě uvedl, že dle žalobkyně rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí prvostupňového správního orgánu byla vydána na základě neúplně zjištěného skutkového stavu a v rozporu s odbornými lékařskými nálezy. Dle žalobkyně hodnocení její schopnosti zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti nebylo provedeno na základě kritérií dle ustanovení § 1 odst. 2 vyhlášky č. 550/2006 Sb. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že žalovaný jako odvolací orgán považoval shromážděné doklady za dostatečné a neprovedl sociální šetření. Dále žalobkyně namítá, že nebylo provedeno vyšetření jejího zdravotního stavu. Výsledek šetření posudkové komise považuje žalobkyně za neúplný a má za to, že se posudková komise nevypořádala se všemi relevantními skutečnostmi a nevycházela z relevantních lékařských zpráv. S odkazem na ustanovení § 28 odst. 2 a 25 zákona o sociálních službách je zhodnocení, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a o který stupeň závislosti se jedná, zcela v kompetenci příslušného posudkového lékaře, posudkového lékaře okresní správy sociálního zabezpečení v řízení na prvním stupni a posudkového lékaře Ministerstva práce a sociálních věcí v řízení odvolacím. Vzhledem k uvedenému žalovaný rozhodl zcela správně, když s ohledem na závěry posudkové komise MPSV, tj. že u žalobkyně nešlo o osobu, která se podle § 8 zákona číslo 108/2006 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, podané odvolání zamítl a rozhodnutí obce s rozšířenou působností potvrdil. Žalovaný má za to, že posudkový závěr PK MPSV ČR vychází ze správné aplikace posudkových kritérií dle příslušných ustanovení zákona o sociálních službách, včetně prováděcích předpisů k tomuto zákonu, a že zdravotní stav žalobkyně i jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru posudkové komise zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech. K námitce žalobkyně ohledně neúplně zjištěného skutkového stavu ve vazbě na sociální šetření, příp. na vyšetření zdravotního stavu u jednání PK MPSV ČR žalovaný uvádí, že ze zákona o sociálních službách pro žalovaného přímo nevyplývá povinnost provést sociální šetření. Sociální šetření bylo provedeno v řízení u prvoinstančního správního orgánu a odvolací orgán toto považoval za dostatečné jako podklad pro posudkový závěr PK MPSV ČR, s tím, že ponechal na uvážení PK MPSV zda bude nutné sociální šetření provést či nikoliv. V posuzovaném případě nedospěla PK MPSV k závěru, že je nutné sociální šetření provádět. K tomuto nadto nutno uvést, že z výsledků sociálního šetření provedeného dne 15.5.2010 pracovníkem prvoinstančního správního orgánu nevyplynulo, že žalobkyni lze považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu ustanovení § 8 zákona číslo 108/2006 Sb., o sociálních službách; bylo shledáno, že žalobkyně nezvládá, zvládá s pomocí nebo s dohledem celkem 7 úkonů péče o vlastní osobu a zajištění soběstačnosti. Pokud dále žalobkyně namítá, že při jednání posudkové komise nebylo provedeno vyšetření jejího zdravotního stavu, resp. že nebyla v celém řízení vyšetřena, tak žalovaný uvádí, že je zcela v kompetenci příslušného posudkového lékaře (OSSZ příp. MPSV) zda provede vyšetření zdravotního stavu

posuzované osoby či nikoliv. V posuzovaném případě dospěla PK MPSV, resp. OSSZ v řízení na prvním stupni, že pro posouzení stupně závislosti nebude nutné vyšetření posuzované osoby provádět, když podklady pro posouzení stupně závislosti jsou dostatečné. Pokud dále žalobkyně tvrdí, že se PK MPSV nevypořádala se všemi relevantními skutečnostmi a nevycházela ze všech relevantních lékařských zpráv, tak k tomu žalovaný uvádí, že žalobkyně měla možnost žalovanému doložit relevantní podklady pro rozhodnutí (viz. seznámení účastníka řízení s podklady rozhodnutí ze dne 8.2.2010), kdy se sice žalobkyně dne 10.2.2011 dostavila k žalovanému a do protokolu uvedla, že nesouhlasí s výsledkem posouzení posudkovou komisí, zároveň však neuvedla žádné jiné skutečnosti relevantní pro posouzení nároku na příspěvek na péči ve smyslu nutnosti doplnění dokazování. Žalovaný proto navrhl žalobu zamítnout.

III.

[5] Magistrát města Ostravy rozhodl o žádosti na základě sociálního šetření ze dne 15.6.2010 a posouzení stupně závislosti lékařem OSSZ Ostrava ze dne 27.8.2010.

[6] Dle sociální pracovnice dne 16.6.2010 žalobkyně potřebovala pomoc nebo alespoň dohled u 7 úkonů, a to z úkonů péče o vlastní potřebu: při koupání, z úkonů soběstačnosti: při obstarávání nákupů, běžném úklidu v domácnosti, při péči o prádlo, péči o lůžko, při udržování pořádku v domácnosti a při dalších jednoduchých úkonech spojených s chodem a udržováním domácnosti. V mládí se pohybovala pomocí invalidního vozíku, později užíval fr.hole, pak fr.hole užívala jen v zimních měsících, nyní se již pohybuje bez fr.holí. Současně sociální pracovnice uvedla, že v době šetření byl přítomen manžel, který je pečující osobu. Žadatelka byla orientovaná a spolupracovala, uvedla, že trpí praskáním žil na dolních končetinách, zde měla hnisavé rány, nohy viditelně oteklé, temně fialové až hnědé, otevřené rány kolem kotníku. Špatně se pohybuje, chůze je těžkopádná, trpí bolestmi. V bytě není koupelna, proto hygienu provádí v latoru s vodou. Dále trpí únikem moči, zejména v noci. Všude jí doprovází manžel, avšak do kanceláře došla sama.

[7] Dle posudkového lékaře OSSZ Ostrava dne 27.8.2010 žalobkyně potřebovala pomoc z úkonů péče o vlastní osobu: při koupání nebo sprchování; z úkonů soběstačnosti: při obstarávání potravin a běžných předmětů (nakupování), při běžném úklidu v domácnosti, při péči o lůžko, udržování pořádku a při dalších jednoduchých úkonech spojených s chodem a udržováním domácnosti. V úhrnu pouze při 6 úkonech.

[8] Odvolací orgán pro své rozhodnutí si vyžádal posouzení u posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě. Dle této komise ze dne 3.2.2011 bylo posouzení provedeno bez přítomnosti účastníka se závěrem, že nejde o osobu, která se podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, přičemž tento stav byl i ode dne podání žádosti.

[9] Podle posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě ze dne 3.2.2011 posudkový závěr OSSZ v Ostravě vycházel ze zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků. Mezi lékařskými nálezy nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr. Vzhledem k informacím o zdravotním stavu pro stanovení stupně závislosti pro účely sociálních služeb a provedeního sociálního šetření považovala komise za prokázané, že posuzovaná byla schopna v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu všech testovaných úkonů. Posudková komise vytkla posudkovému závěru OSSZ v Ostravě, že nevycházel ze správného použití posudkových kritérií, protože z posudkově medicínského hlediska nebyl při zjištěném zdravotním stavu důvod hodnotit jako nezvládané úkony v odst. 1 písm. e) a v odst. 2 písm. g), j), m), q), r), když v bytě není koupelna, účastnice se myje sama v latoru, není přítomna demence ani jiná smyslová vada, je schopna samostatné chůze i na úřad, nejsou obrny končetin, některé úkony může provádět v sedě. I přes tento odlišný názor dospěla posudková komise k závěru, že posudkový závěr OSSZ v Ostravě ze dne 27.8.2010 lze potvrdit, protože správná aplikace posudkových kritérií ke změně posudkového závěru nevede. K datu vydání napadeného rozhodnutí nešlo o osobu, která se podle § 8 zákon č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebovala každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti.

IV.

[10] Žaloba je důvodná.

[11] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i předcházející správní řízení dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.) a dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán pochybil, jestliže odvolání žalobkyně zamítnul a rozhodnutí orgánu I. stupně, Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, potvrdil na základě posudku posudkové komise MPSV v Ostravě ze dne 3.2.2011.

[12] Podmínky nároku na příspěvek na péči v době vydání napadeného rozhodnutí (zákon č. 108/2006 Sb. před novelou z. 366/2011 Sb.čl. III) jsou dány rozsahem pomoci jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti, jinými slovy alespoň v rozsahu 13 úkonů pro posouzení I. stupně (při více než 12 úkonů), při více než 18 úkonech pro II. stupeň, při více než 24 úkonech pro III. stupeň a při více než 30

úkonech pro IV. stupeň. Tuto potřebu pomoci a její rozsah hodnotí sociální pracovník obecního úřadu s rozšířenou působností, který zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnost a dále okresní správa sociálního zabezpečení, která na základě doloženého nálezu ošetřujícího lékaře, výsledku sociálního šetření, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře, stanoví stupeň závislosti (§ 25 zákona č. 108/2006 Sb.). V odvolacím řízení pak stupeň závislosti stanoví posudková komise MPSV ČR.

[13] Ve správním řízení podkladem pro rozhodnutí orgánu prvního stupně bylo šetření sociální pracovnice dne 16.6.2010 a posudek lékaře OSSZ ze dne 27.8.2010. Na základě těchto důkazů žádost o příspěvek na péči byla zamítnuta, neboť nebyl prokázán rozsah pomoci jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti alespoň v rozsahu 13 úkonů, neboť dle sociální pracovnice byl prokázán rozsah v počtu 7 úkonů a dle posudkového lékaře v počtu 6 úkonů. V odvolání do tohoto rozhodnutí žalobkyně uvedla, že nezvládá běžné práce v domácnosti, nedokáže nosit tašky s nákupem, nemůže dělat běžné domácí práce a není naděje na zlepšení zdravotního stavu.

[14] Odvolací orgán si pro své rozhodnutí vyžádal nové hodnocení zdravotního stavu žalobkyně u posudkové komise MPSV a pro své rozhodnutí závěr posudku tohoto posudkového orgánu ze dne 3.2.2011 převzal. Tato komise dospěla k závěru, že žalobkyně je schopna všech úkonů. V odvolacím řízení tedy došlo k výraznému rozdílu v posouzení schopnosti testovaných úkonů oproti závěrům řízení před orgánem I.stupně. Žalobkyně v žalobě namítala, že posudková komise nevycházela ze všech relevantních lékařských zpráv, že v celém řízení nebyla vyšetřena a její zdravotní stav byl z medicínského hlediska posouzen nesprávně.

[15] Soud musí konstatovat, že ve správním spise žalovaného nejsou založeny žádné lékařské zprávy, stejně tak nejsou založeny ani ve spise posudkové komise MPSV. Z posudku posudkové komise MPSV pro žalovaného nelze zjistit z jakých konkrétních nálezů vycházela a zda vůbec měla nálezy o zdravotním stavu žalobkyně k době, kdy hodnotila stupeň závislosti; v posudku je pouze uvedeno, že podklady z nichž komise vycházela byly posudkový spis OSSZ, spis odvolacího orgánu včetně odvolání a sociální šetření provedené obcí s rozšířenou působností ze dne 15.6.2010. Vzhledem k uvedenému soud dospěl k závěru, že posudek posudkové komise MPSV nelze považovat natolik za přesvědčivý, že může být v podobě v jakém byl žalovanému předložen, použit k rozhodnutí ve věci samé.

[16] K jednotlivým žalobním bodům soud uvádí :

K žalobnímu bodu 1) soud poukazuje na to, že dosud v judikatuře je zastáván názor, že vyšetření posuzované osoby v řízení o příspěvku na péči lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem, jež však neplatí bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 – 44, www.nssoud.cz). Taková okolnost případu, jež vyžaduje přímé vyšetření stěžovatelky lékařem OSSZ, by bezesporu byly zcela diametrální odlišnosti v posouzení schopnosti žalobkyně zvládat úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Vzhledem k tomu, že mezi zjištěním sociální pracovnící a lékařem OSSZ takové odlišnosti nebyly (rozdíl jen v jednom úkonu), soud neshledal pochybení v řízení před orgánem I.stupně, jestliže nevyžadoval od lékaře OSSZ vlastní vyšetření žalobkyně. Jiná otázka však je v případě posudku posudkové komise MPSV. Tato komise došla zcela k odlišnému názoru oproti řízení před správním orgánem I.stupně, neboť dospěla k závěru, že žalobkyně je schopna všech úkonů. V tomto případě tedy došlo k zásadní rozporu, což soud považuje za takové okolnosti případu, jež vyžadovaly přímé vyšetření žalobkyně posudkovou komisí. Přímé vyšetření žalobkyně posudkovou komisí by bezesporu přispělo k přesvědčivosti, úplnosti a objektivitě jejich závěrů. Vzhledem k uvedenému, soud tuto námitku považuje za důvodnou.

Soud však shledal důvodnou i námitku druhou, a to z toho důvodu, že vzhledem k této námitce je posudek PK MPSV neúplný. Jak již uvedeno k námitce první, posudek neobsahuje žádnou konkrétní lékařskou zprávu a neobsahuje ani výčet onemocnění, které u žalobkyně jsou prokázány a které ovlivňují její péči o vlastní osobu a soběstačnost.

Pokud se týká třetí námitky ohledně nevypořádání se všemi relevantními skutečnostmi a nevycházení ze všech relevantních lékařských zpráv, je nutno zdůraznit, že tato námitka je v obecné poloze a žalobkyně sama ani v odvolacím řízení ani v řízení o žalobě nepředložila či konkrétně nenamítla z jakých tedy „relevantních“ zpráv měla posudková komise vycházet. Na druhé straně, není však možno přehlédnout skutečnost, zda vůbec žalobkyně měla možnost zjistit z jakých konkrétních zpráv je vycházeno. Ze správního spisu není vůbec zjistitelné, jaké lékařské nálezy správní orgány, a to zejména posudkové orgány, měly k dispozici. Při seznámení s podklady pro rozhodnutí dne 20.9.2010 na Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, žalobkyně potvrdila, že byla seznámena se spisem, což jsou veškeré podklady pro rozhodnutí včetně sociálního šetření a výsledku posouzení zdravotního stavu Okresní správou sociálního zabezpečení Ostrava-město, nikoli však zdravotnickou dokumentací, která byla podkladem pro jeho vypracování. Jestliže z posudků posudkových orgánů není zjistitelné na základě kterých konkrétních lékařských nálezů, byla hodnocena její

schopnost výkonu testovaných úkonů péče o její vlastní osobu a soběstačnost, lze žalobkyni přisvědčit i v třetím žalobním bodě.

[17] Soud vzhledem k uvedenému v odst. 15 a 16 dospěl k závěru, že rozhodující důkaz na základě kterého žalovaný rozhodl, posudek posudkové komise MPSV ČR, nemá potřebnou vypovídající hodnotu, neboť je z něj nezjistitelné, jaké vůbec podklady pro svůj závěr posudková komise měla. Na základě těchto zjištění soud dospěl k závěru, že správní řízení je zatíženo vadou řízení, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise, čímž došlo k vadě řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

[18] K názoru žalovaného, že je vázán posouzením zdravotního stavu posudkovou komisí MPSV, soud uvádí, že je sice pravdou, že závěry posouzení v odvolacím řízení posudkovou komisí MPSV jsou pro žalovaného zavazující, ale je na žalovaném, aby posoudil vypovídající hodnotu tohoto posudku, žádal po posudkové komisi doplnění posudku, neboť je to žalovaný, kdo v odvolacím řízení o nároku na příspěvek při péči rozhoduje. Posudek posudkové komise je třeba hodnotit jako každý jiný důkaz provedený ve správním řízení, byť je s přihlédnutím k povaze řízení zpravidla důkazem stěžejním.

[19] Soud vyhověl žalobě a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Žalovaný v dalším řízení odstraní vady řízení spočívající v nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě z důvodu nezjištění konkrétních podkladů (lékařských nálezů) z čeho tato při hodnocení vycházela.

[20] O náhradě nákladů řízení (výrok II.rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že úspěšná žalobkyně náklady řízení neúčtovala, a dle obsahu soudního spisu žádné jí nevznikly, bylo rozhodnuto jak ve výroku uvedeno.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotovení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnuto doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

**Krajský soud v Ostravě
dne 13. února 2012**

**JUDr. Jana Záviská
samosoudce**